

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Complex 70, Berkel en Rodenrijs

Opsteller(s): J. Keyzer

Quicksan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Complex 70, Berkel en Rodenrijs
Opsteller	J. Keyzer
Datum	11-04-2018
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20180410v01
Aantal pagina's	35
Opdrachtgever	3B Wonen
Contactpersoon	J. Wessel
Collegiale toets	F. A. van Meurs
Wijze van citeren	Keyzer, J. 2018. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Complex 70, Berkel en Rodenrijs. Rapportkenmerk: ER20180410v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming.....	7
2.2 Verordening Ruimte.....	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Nieuwe situatie.....	13
3.5 Planning.....	13
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming.....	15
4.2 Verordening ruimte.....	15
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	19
5.1 Algemeen.....	19
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	20
5.3 Soorten Habitatrichtlijn.....	22
5.4 Nationaal beschermde soorten.....	25
6 Conclusies en aanbevelingen.....	27
6.1 Beschermde gebieden.....	27
6.2 Beschermde soorten.....	27
7 Geraadpleegde bronnen.....	31
7.1 Internet.....	31
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	33

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van 3B Wonen heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Complex 70, Berkel en Rodenrijs, gemeente Lansingerland, provincie Zuid-Holland. De aanleiding voor dit verzoek zijn overwegingen voor renovatie en isolatie van de woningen binnen het plangebied of sloop en nieuwbouw van woningen binnen het plangebied (zie verder Hoofdstuk 3.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeelt. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samen gevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een

fotobijlage van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden; per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en plantsoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening Ruimte

In de Verordening ruimte³ is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het

³ Verordening ruimte 2014 (geconsolideerd, in werking per 12 januari 2017)

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van Belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige beschermde op provinciaal niveau gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

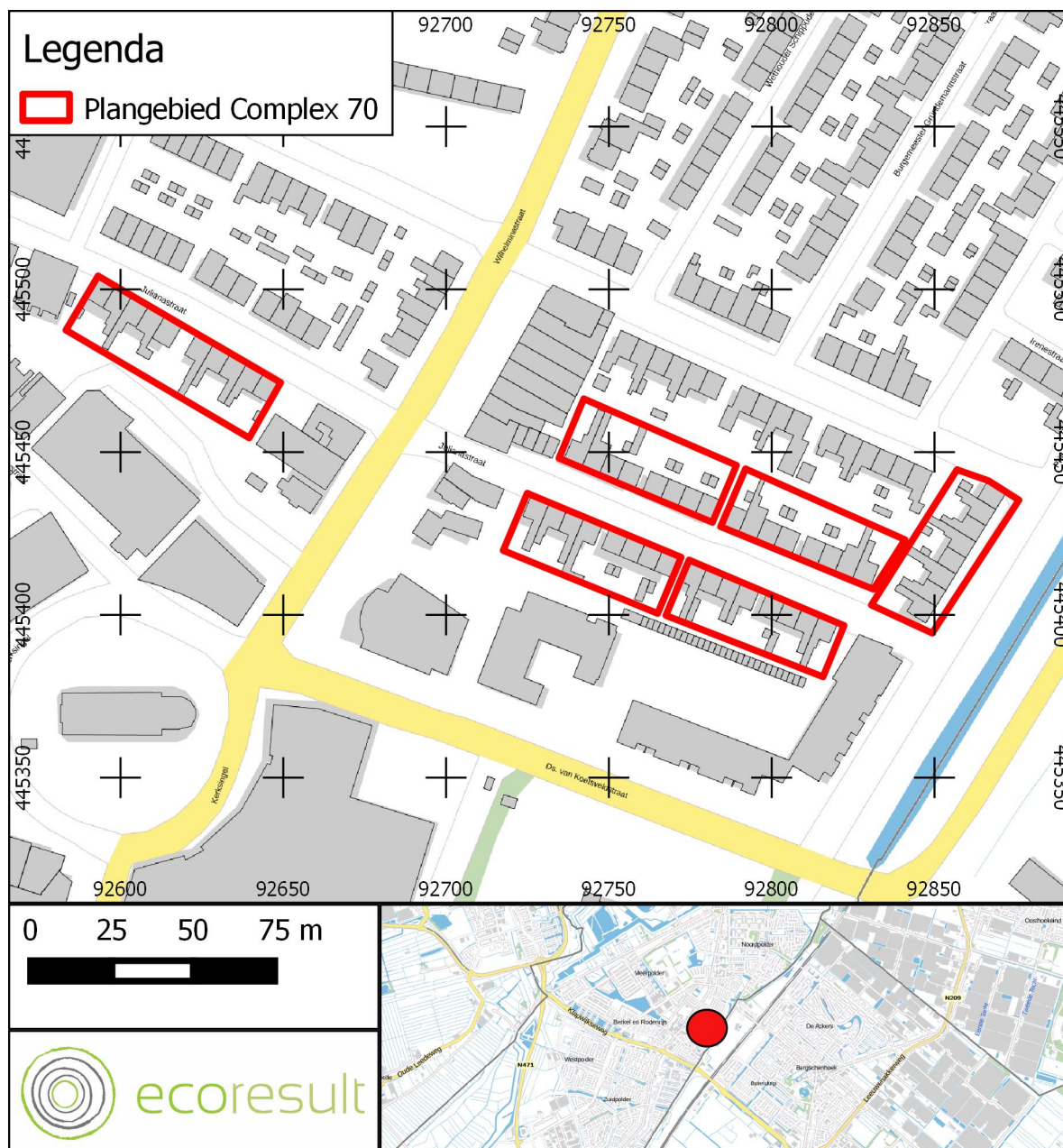
3.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat 50 woningen gelegen aan de Julianastraat en Prins Bernhardlaan, te Berkel en Rodenrijs, gemeente Lansingerland, provincie Zuid-Holland. Het plangebied bevindt zich in het noordoosten van de bebouwde kom van Berkel en Rodenrijs (zie Afbeelding 1).

3.2 Beschrijving

- Het plangebied bestaat uit 50 woningen en omvat de Julianastraat 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22 en 23 t/m 56 en de Prins Bernhardlaan 3 t/m 10. De bouwjaren van deze woningen zijn 1950 en 1951. De woningen bestaan uit twee woonlagen en zijn opgetrokken uit baksteen. De muren bevatten open stootvoegen en ventilatieroosters. De daken van de woningen hebben een dakbedekking bestaande uit dakpannen. Op de daken zijn tevens diverse soorten schoorstenen aanwezig met een ombouw. De woningen hebben houten kozijnen. Ter hoogte van de Julianastraat zijn er enkele particuliere houten vleermuiskasten aanwezig.
- Het plangebied herbergt voor- en binnentuinen met bijbehorende schuren welke verbonden zijn met brandgangen begrensd door hagen en schuttingen. In deze tuinen zijn diverse struiken en bomen aanwezig variërend van loofboomsoorten, groenblijvende coniferen en bladverliezende struiken.
- De directe omgeving van het plangebied bestaat uit woonwijken. Aan de oostzijde van de Prins Bernhardlaan bevindt zich een groenstrook met bijbehorende watergang. Ten oosten hiervan ligt de HSL-lijn. Verder ten noordoosten van het plangebied bevindt zich het Annie M.G. Schmidtpark. Ten westen van het plangebied ligt de bebouwde kom van Berkel en Rodenrijs met verder naar het noordwesten de Groenzoom.
- Open water (watergangen, poelen etc.) en vochtige tot natte terreinen (natuurvriendelijke oevers etc.) in het plangebied zijn afwezig.
- Straatverlichting in de vorm van lantaarnpalen is aanwezig in en direct rondom het plangebied.

Zie Bijlage 1 voor een algehele foto-impressie van het plangebied.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd), voor de regionale ligging, zie kaartinset rechtsonder (plangebied rode stip). Bron: PDOK.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen ontwikkelingen zijn op dit moment nog niet bekend. Er bestaan twee scenario's, die ten tijden van het schrijven van deze quickscan ontwikkeld worden, waarbij uitgegaan moet worden van:

- Complete renovatie (inclusief isolatiewerkzaamheden) van de woningen vanaf binnen- en buitenzijde.
- Sloop van de huidige bebouwing en daarvoor eventueel terugkerende nieuwbouw.

3.4 *Nieuwe situatie*

In de nieuwe situatie zijn er renovatie- en isolatiewerkzaamheden uitgevoerd of is de bebouwing in het plangebied gesloopt en is hier eventueel nieuwbouw voor teruggekomen. Ten tijden van het schrijven van deze quickscan wordt er gewerkt aan verschillende scenarioanalyses.

3.5 *Planning*

De planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

De meest dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn de Boezems van Kinderdijk ten zuidoosten van het plangebied (op ca. 16,0 km. afstand) en de gebieden aan de Oude Maas ten zuiden van het plangebied (op ca. 17,0 km afstand)⁴. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000 gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door emissie, geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten (renovatie bestaande bebouwing) die hier zullen plaatsvinden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De wet wordt niet overtreden.

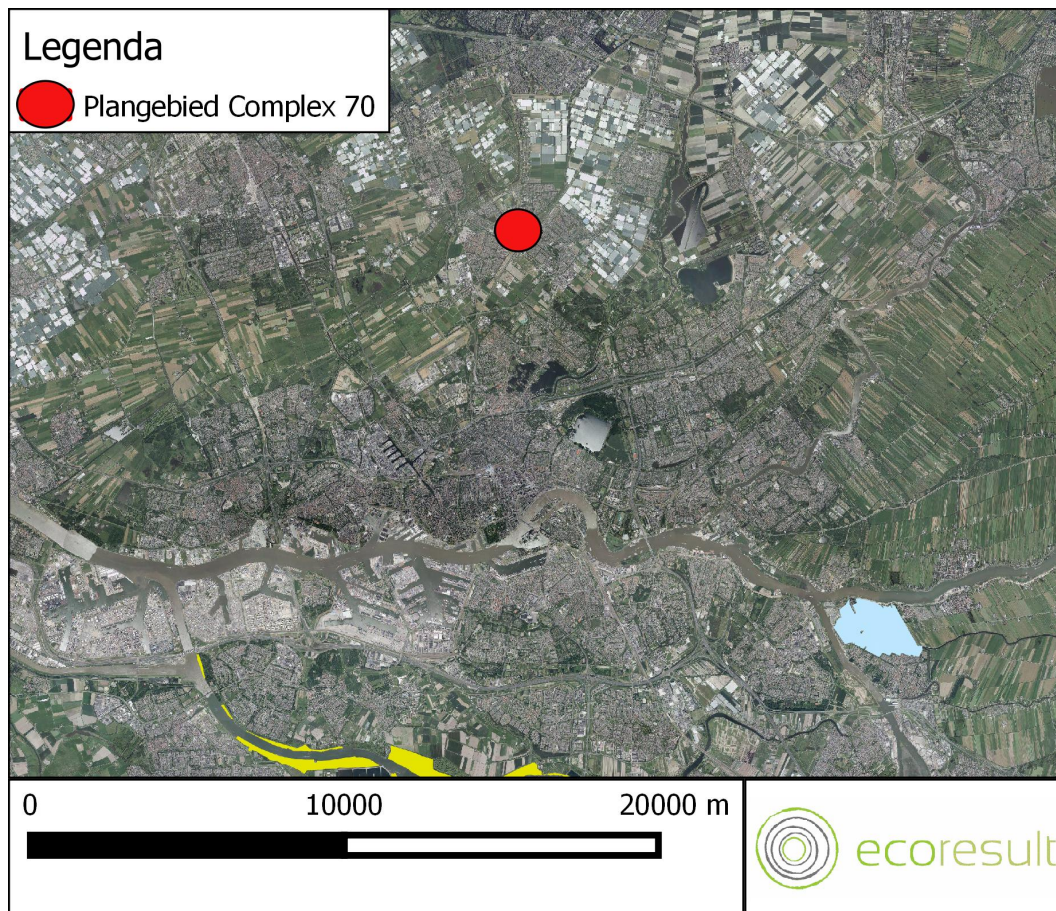
4.2 *Verordening ruimte*

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De meest dichtstbijzijnde onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn de polders van Oude Leede gelegen ten westen van het plangebied op een afstand van 2,5 km, de ecologische verbindingszone ter hoogte van de Bergweg-Zuid ten zuiden van het plangebied op een afstand van 2,0 km en het Korenmolgengat gelegen ten noordoosten van het plangebied op een afstand van 5, km⁵. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemde gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Verordening ruimte wordt niet overtreden.

⁴ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

⁵ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Afbeelding 2: Natura2000 gebieden (gele en blauwe arcering) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: PDOK.

Afbeelding 3: Onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNNI, groen en paars gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode cirkel). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>.

4.2.2 Belangrijk weidevogelgebied

Provincie Zuid-Holland onderscheidt naast het NNN ook Belangrijke Weidevogelgebieden⁶. De dichtst bijzijnde Belangrijke weidevogelgebieden bevinden zich op 2,8 km ten westen van het plangebied ter hoogte van Oude Leede en aan de noordzijde van de luchthaven Rotterdam The Hague Airport op een afstand van circa 4,1 km (zie Afbeelding 4). Op basis van de afstand van dit gebied tot het plangebied en de aard van de activiteiten (renovatie aan woningen of sloop van woningen) die hier zullen plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van negatieve impact op bovengenoemd gebied. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 4: Belangrijke weidevogelgebieden (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode cirkel). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>.

⁶ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 05-04-2018 door J. Keyzer, ecologisch deskundige⁷ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

Voorliggende quickscan heeft een geldigheid van maximaal 3 jaar na uitvoering van het onderzoek.

⁷ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

5.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Havik	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Huismus	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Roek	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Sechtvalk	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Steenuil	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km
ZwarteWouw	Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats	0 - 1 km

Afbeelding 5: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 10-04-2018.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Voor zowel huismus als gierzwaluw zijn verspreid over het gehele plangebied meerdere geschikte invliegopeningen (onder dakgoten en dakranden) tot verblijfplaatsen aanwezig. Het groen in de binnentuinen van het plangebied kan tevens dienen als essentieel functioneel leefgebied voor huismus.

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn in de bomen in en rondom het plangebied geen nesten waargenomen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Daarnaast ligt het plangebied temidden van een woonwijk (drukke urbane omgeving). Mede op basis hiervan kan aanwezigheid van soorten als boomvalk, buizerd, havik, sperwer, roek, wespendief en zwarte wouw redelijkerwijs worden uitgesloten. Daarnaast werden er geen braakballen en uitwerpselen aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van soorten als ransuil. Voor uilensoorten zoals kerkuil en steenuil herbergt het plangebied tevens geen geschikte broedplaatsen (geen steenuil-

en kerkuilnestkasten aanwezig, ligging in grootstedelijke omgeving). Grote gele kwikstaart heeft zijn broedgebied langs beken en rivieren in vnl. het zuid/oosten van Nederland en kan redelijkwjs worden uitgesloten op basis van het ontbreken van dergelijke plaatsen in en rondom het plangebied. Voor de oehoe en ooievaar zijn tevens geen geschikte plekken in het plangebied aanwezig. Voor de slechtvalk is het plangebied te laag en zijn er geen geschikte broedlocaties aanwezig op de woningen in het plangebied.

5.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied, inclusief de groenstructuren in de binnentuinen, is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals spreeuw, koolmees (in ventilatiegaten) en pimpelmees.

5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied, inclusief de groenstructuren in de binnentuinen, is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Dit betreffen struik- en boombroeders, zoals merel, houtduif, kauw, winterkoning en heggenmus. Algemene vogels kunnen tot broeden komen in bijvoorbeeld de groenstructuren, op de daken en direct rondom het plangebied.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Aanwezigheid van gierzwaluw en huismus in het plangebied is niet uit te sluiten. Door renovatie of sloop en nieuwbouw kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden weggenomen. De werkzaamheden hebben invloed op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.1 lid 2, 4 en 5 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend veldonderzoek is daardoor nodig om te bepalen of:

- Of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van huismus in het plangebied aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode 1 april – 15 mei. Totaal zijn 2 veldonderzoeken nodig. De tussenliggende tijd tussen beide veldonderzoeken is minimaal 10 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁸ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien huismussen aanwezig zijn dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.
- Of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw in het plangebied aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode 1

8 <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf>

juni – 15 juli. Totaal zijn 3 veldonderzoeken nodig. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 10 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien gierzwaluw aanwezig zijn dient een ontheffing in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Direct rondom het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels zoals spreeuw, koolmees en pimpelmees, de gunstige staat van instandhouding van deze soorten is gunstig. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.2.3.3 *Algemene vogels*

De directe omgeving van het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.3 *Soorten Habitatrichtlijn*

5.3.1 *Bronnenonderzoek*

5.3.1.1 *Nationale Databank Flora en Fauna*

⁹ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Soort	Soortgroep	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0- 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0- 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1- 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1- 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	1- 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	1- 5 km

Afbeelding 6: Waargenomen habitatrichtlijn soorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 10-04-2018.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De te verwachten soorten in het plangebied zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis. Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen o.a. aanwezig zijn in open stootvoegen, dilatatievoegen, ventilatieroosters, onder dakpannen, spleten en kieren tussen dak en muur. Daarnaast zijn er enkele vleermuiskasten in het plangebied aanwezig welke gebruikt kunnen worden door vleermuizen. In het plangebied is kans op functies als kraamverblijfplaats, zomer-, paar- en winterverblijfplaats (zie voor een overzicht per soort zie Tabel 2). Paarverblijfplaatsen van de tweekleurige vleermuis worden niet verwacht op basis van de hoogte van de woningen binnen het plangebied. Paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis bevinden zich in hoge gebouwen welke in en rondom het plangebied niet aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van meervleermuis worden op basis van de ligging van het plangebied in dichtbebouwde stedelijke omgeving met weinig groen niet verwacht en daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen grote watergangen aanwezig waarover meervleermuis kan verplaatsen naar grotere rivieren en kanalen. Tijdens eerdere onderzoeken in de omgeving door Ecoresult B.V. werden meervleermuizen ook niet aangetroffen in de directe omgeving.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats*
Gewone dwergvleermuis				
Ruige dwergvleermuis				
Laatvlieger				
Tweekleurige vleermuis				

Tabel 2: Verwachte vleermuissoorten en verwachte functies.

Voor boombewonende vleermuizen (zoals rosse vleermuis en watervleermuis) is het plangebied ongeschikt omdat er geen geschikte bomen aanwezig zijn. Geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen zijn zodoende afwezig. Het plangebied is tevens potentieel functioneel leefgebied (vliegroute en foerageergebied) voor

vleermuizen. De lijnvormige structuren van de bebouwing kunnen onderdeel zijn van een vliegroute. Daarnaast kunnen de binnentuinen als foerageergebied dienen vanwege het aanwezige groen. De gewone grootoorvleermuis wordt niet verwacht in het plangebied daar er geen geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn bestaand uit bijvoorbeeld grote zolders en bomengroepen. Daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuizen in de omgeving van het plangebied.

5.3.2.2 *Overige Habitatrichtlijn soorten*

Voor de gevlekte witsnuitlibel ontbreekt geschikt habitat in de vorm van laagveenmoerrassen, vegetatierijke vennen en duinplassen welke afwezig zijn in en rondom het plangebied. Daarnaast is er geen geschikt leefgebied aanwezig voor de rugstreeppad. Deze soort heeft een voorkeur voor zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers¹⁰. Het plangebied is gelegen in een sterk urbaan gebied waardoor de bereikbaarheid hiervan voor overige habitatrichtlijnsoorten redelijkerwijs is uitgesloten.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit potentie voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Aanwezigheid van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis) in het plangebied is niet uit te sluiten. Door renovatie of sloop en nieuwbouw kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden weggenomen. De werkzaamheden hebben invloed op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot 1 oktober middels 5 bezoeken om te bepalen of:

- voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹¹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de verblijfplaatsen door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart.

¹⁰ <http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/Amfibie%C3%ABn/Rugstreeppad/tabid/1370/Default.aspx>

¹¹ Vleermuisprotocol 2017

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek

5.4.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Zuid-Holland
Alpenwatersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Nee
Bastaardkikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Meerkikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bunzing	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ringslang	Reptielen	1 - 5 km	Nee
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Boommarter	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Dwergmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Ree	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Wobrat	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja

Tabel 3: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 10-04-2018.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit woningen, opgetrokken uit baksteen. De ligging van het plangebied en de voorkomende plantensoorten in en rondom het plangebied wijzen op voedselrijke omstandigheden. Geschikte groeiplaatsen voor wilde riddersporen bestaande uit matig voedselrijke kalkhoudende zandige klei in wintergraanakkers en ruderaal omgewerkte terreinen op kalkgrond¹² zijn in en rondom het plangebied niet aanwezig. Daarnaast zijn er geen waarnemingen gedaan van beschermde muurplanten in of direct

¹² <https://www.verspreidingsatlas.nl/0396#>

rondom het plangebied tijdens het verkennend veldonderzoek.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Het plangebied en de directe omgeving is potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten muizen. Open water is in en direct rondom het plangebied is afwezig waardoor gewone zeehond en grijze zeehond uitgesloten kunnen worden. Voor boomarter is geen leefgebied aanwezig (geen geschikte bomen aanwezig) in en direct rondom het plangebied.

5.4.2.3 *Amfibieën, reptielen en vissen*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in de provincie Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker en gewone pad. De alpenwatersalamander komt voor nabij zandige leemgronden in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen¹³. Dergelijke terreinen zijn in en rondom het plangebied niet aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van alpenwatersalamander uit te sluiten.

5.4.3 **Effectbeoordeling en toetsing**

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

¹³ <http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/Amfibie%C3%ABn/Alpenwatersalamander/tabid/1364/Default.aspx>

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening Ruimte

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Belangrijke weidevogelgebied. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Huismus*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot een negatief effect op potentieel aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus. Het gehele plangebied is potentieel geschikt. Verbodsbepalingen Art 3.1 lid 2, 4 en 5 van de Wnb kunnen worden overtreden. Aanvullend veldonderzoek is nodig in de periode 1 april- 20 15 mei door middel van twee veldbezoeken. Indien voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn én door de werkzaamheden een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming wordt overtreden dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden kan worden gestart.

6.2.1.2 Gierzwaluw

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot een negatief effect op potentieel aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van de gierzwaluw. Het gehele plangebied is potentieel geschikt. Verbodsbepalingen Art 3.1 lid 2, 4 en 5 van de Wnb kunnen worden overtreden. Aanvullend veldonderzoek is nodig in de periode 1 juni - 15 juli door middel van 3 veldbezoeken. Indien voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw(en) aanwezig zijn én door de werkzaamheden een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming wordt overtreden dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden kan worden gestart.

6.2.1.3 *Algemene vogels en niet jaarrond beschermde nesten*

In de directe omgeving van het plangebied kan potentieel geschikt zijn als voortplantingsplaats voor algemene vogelsoorten waarvan de nesten (in dezen) niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door onder andere buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart – 15 augustus) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van algemene vogels te voorkomen.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.2.1 *Vleermuizen*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot een negatief effect op potentieel aanwezige voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis). Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot 1 oktober middels 5 bezoeken. Indien voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn én door de werkzaamheden een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming wordt overtreden dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden kan worden gestart.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten welke vrijgesteld zijn van een ontheffing in de provincie Zuid-Holland. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het

werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

	Onderzoeksperiode											
Soortgroep	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Vleermuizen												
Huismus												
Gierzwaluw												

Afbeelding 7: Onderzoeksperiodes benodigd aanvullend onderzoek.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Internet*

Beschermde gebieden

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Kadastrale Kaarten

<https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving

www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Soortinformatie

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Amfbieën – <http://www.ravon.nl/>

Vleermuisprotocol 2017

<http://ecoresult.nl/algemeen/vleermuisprotocol-2017/>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

*Woningen aan de Julianastraat aan de westelijke kant van het plangebied.
Fotograaf: J. Keijzer | Ecoresult B.V.*

*Woningen aan de Julianastraat aan de oostelijke kant van het plangebied.
Fotograaf: J. Keijzer | Ecoresult B.V.*

*Zijgevel van een woning op de hoek van de Julianastraat en de Prins Bernhardlaan.
Fotograaf: J. Keijzer | Ecoresult B.V.*

Woningen aan de Prins Bernhardlaan. Fotograaf: J. Keijzer | Ecoresult B.V.

Vleermuiskast in het plangebied. Fotograaf: J. Keijzer | Ecoresult B.V.